

kvartett
serien

BELCEA

QUARTET

Tirsdag 28. januar 2025 kl. 19.00 i Gamle Logen

KONSERTPROGRAM

Absalon Quartet fra Ung kvartettserie

Thera Ortved, fiolin

Andreas Lienhøft Larsen, fiolin

Alva Rasmussen, bratsj

Hedda Aadland, cello

Frank Bridge ..... *Fra Tre idyller for strykekvartett*

II. Allegretto poco lento

III. Allegro con moto

Krzysztof Chorzelski fra Belcea Quartet forteller om musikken

Belcea Quartet

Corina Belcea, fiolin

Suyeon Kang, fiolin

Krzysztof Chorzelski, bratsj

Antoine Lederlin, cello

Benjamin Britten ..... *Strykekvartett nr. 3, op. 94*

Duets: With moderate movement

Ostinato: Very fast

Solo: Very calm

Burlesque: Fast, con fuoco

Recitative and Passacaglia (La Serenissima): Slow

Ludwig van Beethoven ..... *Strykekvartett nr. 9, op. 59 nr. 3, «Razumovsky»*

I. Introduzione. Andante con moto – Allegro vivace

II. Andante con moto quasi Allegretto

III. Minuet. Grazioso – Trio

IV. Allegro molto

Belcea Quartet

I Belcea Quartet møtes fire forskjellige kunstneriske bakgrunner forent i skinnende briljans, og kvartettens konserter kjennetegnes av lidenskap kombinert med presisjon, enestående uttrykksevne og ekte følelser. Ensembles repertoar spenner fra Haydn, Mozart og Beethoven til Bartók og Janáček til Szymanowski. Belcea Quartet introduserer også nye verk av nåtidige komponister til publikum, som Guillaume Connesson (2023) og Krzysztof Penderecki (2016), og et nytt verk av Julian Anderson vil bli urfremført denne sesongen (på Engegårdkvartettens konsert 25. februar får publikum faktisk høre et av Andersons verk!). Fra 2017 til 2020 hadde kvartetten den prestisjefylte stillingen som Ensemble in Residence ved Pierre Boulez Hall i Berlin, og har siden da opptrådt der regelmessig. I tillegg har Belcea Quartet vært en del av en delt strykekvartett-serie ved Wiener Konzerthaus siden 2010. Fra og med forrige sesong ble Quatuor Ébène deres partnerensemble her. Kvartetten har også en egen stiftelse, hvis mål er å utvide strykekvartettlitteraturen samt å støtte unge kvartetter gjennom felles veiledningsøkter. På denne måten kan kvartetten også videreformidle den erfaringen de selv fikk som studenter av Amadeus- og Alban Berg-kvartettene til en ny generasjon.

Absalon Quartet

Mens covid herjet som verst og folk flest lagde surdeigsbrød og babyer, startet de fire musikerne i Absalon i stedet kvartett. Kvartetten holder til i København, og har tatt navn etter Københavns grunnlegger, erkebiskop Absalon, men har medlemmer fra både Norge, Sverige og Danmark. Absalon Quartet anses som en spennende ny dansk kvartett – de har vunnet flere priser allerede, og kjører på med en tett konsertkalender i Danmark and beyond.

Benjamin Britten (1913-1976): Strykekvartett nr. 3, op. 94, G-dur

Britten er mest kjent for sine sanger, korverk og operaer, slik som *Peter Grimes* og *War Requiem*. Når han også komponerte for strykeinstrumenter, var det som oftest et resultat av bestillinger eller samarbeidsprosjekter. Slik ble også kveldens strykekvartett til, den ble skrevet med Amadeus Quartet i tankene. Kanskje måtte det komme et initiativ utenfra, det var gått flere tiår siden nr. 1 (1941) og nr. 2 (1945).

Mens vi skal se at Beethovens opus 59 er plassert i midten av hans karriere, hører Brittens opus 94 til noe av det aller siste han skrev. Selv om komponisten var sterkt svekket etter en hjerteoperasjon, søkte han seg likevel til Venezia – den norditalienske byen med stolte musikktradisjoner – for å hente inspirasjon til å fullføre verket. Bare et par år tidligere ble Brittens opera *Døden i Venezia* urframført, og det er ikke vanskelig å finne referanser og sitater herfra i strykekvartetten, da særlig i sistesatsen. Ikke uten grunn er den tolket som en konsentrert og intim utgave av en opera der de fire stemmene opptrer både hver for seg og unisont.

Når Britten denne gang velger seg fem satser, må vi tro at det er for å gi plass til så mange variasjoner og uventete innslag som mulig. Lenge vurderte han å kalle verket samlet for *Divertimento*, men valgte isteden å gi hver enkelt sats et eget navn som forteller tydelig hva vi har i vente. Det starter med *Duetter*, der det er et slående grep å høre instrumentene parvis. Vi forstår også hvorfor andresatsen heter *Ostinato*, som jo er en betegnelse fra den italienske middelalderen på en litt «hardnakket» gjentakende melodi eller rytme. Hos Britten er det en underliggende og rytmisk basstemme, bare avbrutt av korte innslag av stillhet og lyriske melodilinjer.

Vi får også et klart varsel med tredjesatsens navn, *Solo*, som gir førstefiolinisten – ofte i ensom majestet eller bare akkompagnert av én annen stemme eller fuglelyd – anledning til å vise seg fram. I fjerdesatsen, *Burlesk*, ønsker Britten å fortelle oss at livet ikke bare byr på alvor, men også kontrastfylt humor, gjerne på grensen til det parodiske. Dette er en sats som fører oss over i en avslutning med meditative og nærmest sorgfulle innslag, kanskje ikke så rart fra en komponist preget av sykdom, men vi blir likevel

sittende igjen mer med uforløste spørsmål enn med resignasjon. At satsen ble til i Venezia, gjør at den også er kjent som *La serenissima*, som er byens tilnavn. I tillegg til inspirasjon fra *Døden i Venezia*, kan vi høre klokkeklangen fra kirken nær balkongen på hotellet der Britten bodde.

Mot slutten av september 1976 hørte komponisten Amadeus Quartet spille gjennom dette verket i sitt hjem, men døde kort etter. Han rakk aldri å oppleve en offentlig urframføring som beveget både musikere og tilhørere sterkt.

Ludwig van Beethoven (1770-1827): Strykekvartett op. 59, nr. 3, C-dur

I 1805 hadde det ikke gått mer enn fire år siden Beethoven skrev sine første strykekvartetter, seks i tallet (opus 18), men i mellomtida hadde han stilt stadig høyere krav til seg selv – og til sitt publikum. Da han fikk et oppdrag fra grev Andrei Razumovsky, grep han sjansen til å vise hvordan også strykekvartetter kunne utvikles videre fra klassiske forbilder som Mozart og Haydn. Razumovsky hadde vært russisk ambassadør i Wien siden 1792, og var både en habil fiolinist og velgjører i byens musikkmiljø. Hans eneste krav var innslag av russiske temaer, som Beethoven hentet fra folkemusikk og ga et nytt og distinkt språk gjennom fuger og kontrapunkt.

Oppdraget ble fullført i løpet av bare få måneder i 1806, et år som var emosjonelt krevende for Beethoven. Ikke bare ble hans døvhet stadig mer åpenbar, han var også rystet av Napoleons kriger og svik mot revolusjonens idealer. Trass i de dystre omstendighetene, hadde Beethoven et av sine mest produktive år som komponist. I tillegg til de tre kvartettene reviderte han *Fidelio* og skrev sin fiolinkonsert, fjerde pianokonsert og fjerde symfoni. Disse tilhører alle kjernen i den midterste av de tre bolkene musikkhistorikerne skjematisk deler hans komponistliv inn i.

I opus 59 er avstanden til forgjengerne klart tydeligere enn i opus 18, både i form, lengde og teknisk vanskelighetsgrad. Dette sammenfalt med at komposisjoner for fire strykeinstrumenter nå tok steget fra salongene og inn i større konsertsaler, og dermed krevde profesjonelle musikere heller enn

aristokratiske amatører. Et av de første eksemplene på dette er nettopp Schupannzigh-kvartetten, som med mer kraftfulle instrumenter og et nærmest symfonisk lydbilde kunne nå de bakerste radene. Utøvere, musikkteoretikere og publikum var lettere forvirret – for ikke å si sterkt hoderystende – i møtet med det som var nytt. Det var nå Beethoven skal ha kommet med sitt ofte siterte utsagn: disse kvartettene var ikke skrevet for sin samtid, men for en kommende tidsalder.

Av de tre kvartettene i opus 59, er det den siste som av kritikerne raskt ble utropt til den mest «tilgjengelige». Ikke uten grunn brakte åpningen av førstesatsen tankene tilbake til Mozarts «Dissonans-kvartetten», K 465 – også den i C-dur, der det tar litt tid før temaene trer tydelig fram. Men kanskje viktigere er det å knytte atmosfæren til Beethovens nylig fullførte opera, med førstefiolinistens solopartier som kunne vært sunget av hovedkarakteren i *Fidelio*. Selv om den påfølgende satsen ikke har et like klart *thème russe* som i de to foregående kvartettene, er det dem som hører folkemusikk i celloens *pizzicato* som både innleder og avslutter. Eller er den melankolske stemningen en referanse til store sletter og golde landskap i øst?

I tredjesatsen har Beethoven forkastet en tradisjonell *scherzo* til fordel for en mer elegant og grasiøs menuett. Den går sømløst over i en virtuos sistesats, som er elsket både av musikere og tilhørere, selv om de knapt rekker å trekke pusten underveis. Når den munner ut i et muntert og ekstatisk klimaks, er det tolket som et tegn på at Beethoven var i ferd med å forsones seg med sin døvhet, og at han ønsket å vise seg fra en mer livsbejaende side med mye ugjort. Han fikk da også 20 igjen å leve, som rakk til hele sju nye strykekvartetter.

Belcea Quartet er definitivt på hjemmebane med kveldens verker. Deres innspillinger av både Brittens og Beethovens samlede strykekvartetter hører med til de aller fremste i en skarp konkurranse med mange påmeldte. Brittens kvartettsyklus, supplert med tre *Divertimenti* fra 1936, finnes også i en samleboks med 11 CD-er fra Warner Classics mellom 2000 og 2009. Beethovens 16 kvartetter er inkludert i en samleboks på 15 CD-er fra Alpha Classics. Det burde rekke for både vinter og vår.

Musikkomtalen er skrevet av Tore Linné Eriksen.

---

kvartett serien

KOMMENDE KONSERTER

Engegårdkvartetten

25. februar kl. 19 i Gamle Logen

Anderson – Beethoven – Futrell (urfremføring av bestillingsverk) – Brahms

Brooklyn Rider

25. mars kl. 19 i Gamle Logen

Sollima – Purcell – Jolas – Trueman – Trad. – Glass – Jacobsen

Takk til våre støttespillere:

KULTURRÅDET
Arts Council
Norway

Oslo

Talent Norge

Lunsj med kultur

x

UNG

kvartettserie

Oslo Quartet Series samarbeider med Gamle Raadhus Scene om lunsjkonsserter med kvartetter fra Ung kvartettserie!

Ta gjerne med matpakka – kaffe og noe søtt er inkludert i billetten.

7. februar kl. 12 – St. Croix strykekvartett
28. februar kl. 12 – Rex kvartett
28. mars kl. 12 – Kvartett Saphir
25. april kl. 12 – Kvartett VIVE

Sted: Gamle Raadhus Scene
Billetter: kr. 150,-. Kjøp i døra eller på nett.

For mer info og billetter, se osloquartetseries.no